

prima instanță: R. Berdilo
instanța de apel: A. Minciuna, V. Sîrcu, V. Mihaila

dosarul nr. 3ra-694/18

Î N C H E I E R E

13 iunie 2018

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Oleg Sternioală

Judecătorii

Victor Burduh, Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către reprezentantul Victoriei Cazacu, avocatul Denis Ipatii, și al Inspectoratului General pentru Situații de Urgență al Ministerului Afacerilor Interne,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Victoriei Cazacu împotriva Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al Ministerului Afacerilor Interne cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea calculării și achitării indemnizației de maternitate și indemnizației pentru creșterea copilului până la vârsta de 3 ani,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 martie 2018, prin care au fost respinse apelurile declarate de către Victoria Cazacu și Inspectoratul General pentru Situații de Urgență al Ministerului Afacerilor Interne și a fost menținută hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 04 august 2017,

c o n s t a t ă :

La data de 05 iunie 2017 Victoria Cazacu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al MAI (în prezent Inspectoratul General pentru Situații de Urgență) cu privire la repunerea în termen, contestarea actului administrativ și obligarea calculării și achitării indemnizației de maternitate și indemnizației pentru creșterea copilului până la vârsta de 3 ani.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că la data de 16 mai 2014 s-a căsătorit cu Iurii Cazacu și din căsătorie au un copil minor, XXXXXX, născută la XXXXXX.

A menționat că nu este angajată în câmpul muncii și se află la întreținerea soțului Iurii Cazacu, care, la rândul său, activează în cadrul Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale din 26 septembrie 2008, în prezent deținând funcția de pompier al Unității Salvatori și Pompieri Ialoveni a Secției Situații Excepționale Ialoveni a Direcției Situații Excepționale Chișinău.

A invocat că s-a adresat la Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale cu cerere, prin care a solicitat calcularea și achitarea indemnizației de

maternitate și indemnizației lunare pentru creșterea copilului până la vârsta de 3 ani, în mărime de 30 % din salariul mediu al soțului, însă prin răspunsul pârâtului nr. 19/7-C-55/17 din 30 mai 2017, i-a fost refuzat din motiv că obligația de a achita indemnizația de maternitate și indemnizația lunară pentru creșterea copilului până la vârsta de 3 ani îi revine Casei Naționale de Asigurări Sociale.

Consideră că răspunsul pârâtului este ilegal, deoarece contravine prevederilor art. 124 alin. (1) și (2) din Codul muncii și ale Legii cu privire la indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale.

A afirmat că Ministerul Afacerilor Interne este o autoritate executivă, iar angajații acestuia, inclusiv angajații Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale, subdiviziune a Ministerului, sunt asigurați în sistemul public obligatoriu prin efectul legii.

A relevat că conform art. 30 al Legii serviciului protecției civile și situațiilor excepționale nr. 93 din 05 aprilie 2007, colaboratorii Serviciului sunt supuși asigurării obligatorii de stat în condițiile și în modul stabilit de legislație.

A declarat că omisiunea adresării cererii de chemare în judecată în termenul prevăzut de lege se datorează exclusiv atitudinii iresponsabile a pârâtului, care la solicitările de a-i achita indemnizațiile respective i-a refuzat verbal, astfel, fiind lipsită de o sursă de existență a fost nevoită să se întrețină cu forțele proprii (munci agricole), fapt ce nu i-a permis să depună cererea de chemare în judecată în termen.

Solicită repunerea în termen a cererii de chemare în judecată, recunoașterea ca ilegal răspunsul Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale nr.19/7-C-55/17 din 30 mai 2017, obligarea Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale de a-i calcula și achita indemnizația de maternitate și indemnizația pentru creșterea copilului pentru perioada 03 noiembrie 2014 – 12 octombrie 2016, în mărime de 30% din salariul mediu de 4 170,93 de lei realizat de către soțul Iurie Cazacu și încasarea cheltuielilor de judecată.

Pe parcursul examinării cauzei reclamanta și-a concretizat cerințele, solicitând recunoașterea ca ilegal răspunsul Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale nr.19/7-C-55/17 din 30 mai 2017, obligarea Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale de a-i calcula și achita indemnizația de maternitate și indemnizația pentru creșterea copilului pentru perioada 03 noiembrie 2014 – 12 octombrie 2016, în mărime de 30% din salariul mediu de 4 170,93 de lei realizat de către soțul Iurie Cazacu și încasarea cheltuielilor de judecată. Totodată, a indicat că nu susține cerința cu privire la repunerea în termen a cererii de chemare în judecată.

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău (sediul Centru) din 04 august 2017 a fost admisă parțial acțiunea, a fost recunoscut ilegal răspunsul Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale nr.19/7-C-55/17 din 30 mai 2017, a fost obligat Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale să-i calculeze și să-i achite Victoriei Cazacu indemnizația lunară pentru creșterea copilului minor XXXXXX, născută la XXXXXX, începând cu 12 mai 2016 până la împlinirea vârstei de 3 ani, în mărime de 30% din salariul mediu al soțului, și au fost încasate

din contul Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale în beneficiul Victoriei Cazacu cheltuielile de asistență juridică în sumă de 4 000 de lei. În rest acțiunea a fost respinsă.

Prima instanță și-a argumentat concluzia prin faptul că, reclamanta, la momentul producerii riscului asigurat, se afla la întreținerea soțului, Iurii Cazacu, care activează în cadrul Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale în funcția de pompier al Unității Salvatori și Pompieri Ialoveni a Direcției Situații Excepționale Chișinău, subdiviziune a Ministerului Afacerilor Interne, care constituie o autoritate executivă, astfel, este asigurat în sistemul public obligatoriu, făcând trimitere la prevederile art. 2, 4 și 6 ale Legii Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale.

Totodată prima instanță a reiterat că, Victoriei Cazacu urmează a-i fi calculată și achitată indemnizația pentru creșterea copilului minor începând cu data de 12 mai 2016 până la împlinirea vârstei de 3 ani a copilului minor XXXXXX, deoarece reclamanta s-a adresat către pârât cu solicitarea de a-i achita indemnizația respectivă la data de 12 mai 2017, deci mai târziu decât termenul indicat de legiuitor, astfel, aceasta urmează a fi calculată și achitată pentru perioada de 12 luni premergătoare adresării cu cerere prealabilă, făcând trimitere la prevederile art. 27 alin. (1) al Legii cu privire la indemnizațiile pentru incapacitatea temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale nr. 289 din 22 iulie 2004, pct. 7 subpct. (2) lit. b) din Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a indemnizațiilor adresate familiilor cu copii, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1478 din 15 noiembrie 2002 și pct. 8 din Regulamentul cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizației pentru incapacitate temporară de muncă și altor prestații de asigurări sociale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 108 din 03 februarie 2005.

Respingând cerința cu privire la calcularea și achitarea indemnizației de maternitate prima instanță a reiterat că, aceasta urma a fi solicitată în termen de 12 luni de la data expirării concediului. În speță, ultima zi a concediului de maternitate este 28 decembrie 2014, însă reclamanta s-a adresat cu cerere de calculare și achitare a indemnizației respective la data de 12 mai 2017, astfel, fiind expirat termenul de adresare.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 14 martie 2018 au fost respinse apelurile declarate de către Victoria Cazacu și Inspectoratul General pentru Situații de Urgență al MAI și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

La data de 06 aprilie 2018 reprezentantul Victoriei Cazacu, avocatul Denis Ipatii, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, deoarece au fost emise cu încălcarea și aplicarea eronată a normele de drept material și, anume, a fost aplicată o lege care nu trebuia să fie aplicată.

A menționat că instanțele de judecată la examinarea cauzei greșit au aplicat prevederile art. 27 alin. (1) al Legii cu privire la indemnizațiile de incapacitate

temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale nr. 289 din 22 iulie 2004, deoarece, în speță, nici o parte din litigiu, în special pârâtul nu a invocat tardivitatea pretențiilor înaintate, mai mult, acest temei nici nu a fost supus examinării în cadrul dezbaterilor judiciare.

A relevat că unicul argument invocat de către intimat privind refuzul achitării indemnizației de maternitate și indemnizației pentru creșterea copilului este lipsa de competență, argument care este irelevant speței.

Consideră că instanțele de judecată corect au stabilit că recurenta are dreptul de a beneficia de indemnizație de maternitate și indemnizației pentru creșterea copilului, însă eronat au aplicat o lege care nu urma să fie aplicată, ceea ce a afectat grav soluția adoptată.

Prin referința depusă la data de 18 mai 2018 Inspectoratul General pentru Situații de Urgență a solicitat respingerea recursului declarat de reprezentantul Victoriei Cazacu, avocatul Denis Ipatii, mm ca neîntemeiat.

La data de 13 aprilie 2018 Inspectoratul General pentru Situații de Urgență a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la respingerea integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu decizia instanței de apel, deoarece nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, a fost examinată superficial cauza, iar soluția adoptată contravine normelor de drept material și procedural.

A menționat că conform prevederilor Legii cu privire la indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale nr.289 din 22 iulie 2004 și ale Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a indemnizațiilor adresate familiilor cu copii, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 1478 din 15 decembrie 2001, persoana asigurată are dreptul la indemnizație lunară pentru creșterea copilului până la vârsta de 3 ani cu condiția că se află în concediu pentru îngrijirea copilului și confirmă stagiul necesar de cotizare, de cel puțin 3 ani sau de cel puțin de 9 luni din ultimele 24 luni anterioare producerii riscului asigurat (nașterii copilului).

A invocat că de indemnizația lunară pentru creșterea copilului beneficiază persoanele asigurate care desfășoară activitate pe bază de contract individual de muncă pe durată determinată și întrunesc stagiul necesar de cotizare, iar conform art. 2 din Legea cu privire la sistemul public de asigurări sociale nr. 489 din 08 iulie 1999, dreptul la asigurări sociale este garantat de stat și se exercită, în condițiile legii, prin sistemul public de asigurări sociale.

Afirmă că conform pct. 2 din Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a indemnizațiilor adresate familiilor cu copii, persoană asigurată, se consideră persoana care îndeplinește condițiile prevăzute în art. 6 al Legii privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, iar conform pct. 4 din Regulamentul enunțat, familiile cu copii beneficiază de următoarele tipuri de indemnizații: a) indemnizația unică la nașterea copilului și b) indemnizația lunară pentru creșterea/îngrijirea copilului până la împlinirea

vârstei de 3 ani - în cazul persoanelor asigurate și a vârstei de 1,5 ani - în cazul persoanelor neasigurate.

Relevă că conform pct. 2 din Hotărârea Guvernului RM cu privire la indemnizațiile adresate familiilor cu copii nr. 1478 din 15 decembrie 2001, cheltuielile suportate în vederea realizării prevederilor prezentei hotărâri se vor acoperi respectiv, din contul mijloacelor bugetului asigurărilor sociale de stat - indemnizația unică la nașterea copilului și indemnizația lunară pentru creșterea/îngrijirea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani, persoanelor asigurate, și din contul mijloacelor bugetului de stat - indemnizația unică la nașterea copilului, persoanelor neasigurate, indemnizația lunară pentru creșterea/îngrijirea copilului până la împlinirea vârstei de 1,5 ani, persoanelor neasigurate.

Mai relevă că conform pct. 8 din Regulament cu privire la modul de stabilire și plată a indemnizațiilor adresate familiilor cu copii, cererea pentru stabilirea indemnizațiilor prevăzute în capitolul II al Regulamentului se depune la casa teritorială de la locul de domiciliu sau, în cazul în care a fost stabilită indemnizația de maternitate, la casa teritorială care a stabilit indemnizația de maternitate, sau în mod electronic prin portalul guvernamental unic al serviciilor publice și/sau pagina-web a casei naționale, sau prin intermediul reprezentantului primăriei. Cererea se depune conform modelului stabilit de Casa Națională, iar decizia cu privire la stabilirea indemnizațiilor specificate în Regulament se adoptă de către conducătorul casei teritoriale.

Consideră că indiferent de faptul dacă solicitantul acestei indemnizații este angajat în câmpul muncii sau nu, cererea pentru stabilirea indemnizației unice la nașterea copilului și indemnizației lunare pentru creșterea/îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani (1,5 ani) va fi depusă la Casa teritorială de asigurări sociale, în baza actelor justificative, în termen de 12 luni calculat de la data îndeplinirii condițiilor de stabilire, în conformitate cu prevederile art. 27 din Legea nr. 289 din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitatea temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale.

Totodată a menționat că intimata a depus cererea prealabilă către instituția necorespunzătoare și cu expirarea termenului de prescripție, or, XXXXXX a fost născută la data de XXXXXX.

Prin referința depusă la data de 15 mai 2018 Victoria Cazacu a solicitat declararea recursului Inspectoratului General pentru Situații de Urgență ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursurile au fost declarate în termen, or, din materialele cauzei nu poate fi stabilit cu certitudine momentul comunicării deciziei contestate pentru a determina respectarea termenului de declarare a recursului.

Examinând temeiurile recursurilor în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursurile sunt inadmisibile din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);

Completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursurile declarate de către reprezentantul Victoriei Cazacu, avocatul Denis Ipatii, și al Inspectoratului General pentru Situații de Urgență nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recursuri nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept

procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recursuri se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursurile declarate de către reprezentantul Victoriei Cazacu, avocatul Denis Ipatii, și al Inspectoratului General pentru Situații de Urgență asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile reprezentantului Victoriei Cazacu, avocatul Denis Ipatii, și al Inspectoratului General pentru Situații de Urgență ca inadmisibile.

În conformitate cu art. 269-270, 431 alin. (2), 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursurile declarate de către reprezentantul Victoriei Cazacu, avocatul Denis Ipatii și al Inspectoratului General pentru Situații de Urgență se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală

Victor Burduh

Mariana Pitic